

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/3/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3216203277
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3216203277.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloletú J. P., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny G., pracovisko J., dieťa rodičov - matky D. a otca B., zastúpeného I., o zvýšenie vyživovacej povinnosti, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 24. novembra 2016, č.k. 3P/115/2016-77, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, č.k. 4P/25/2015-57 zo dňa 19.05.2015, právoplatný dňa 27.05.2015 tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na mal. J. P. z doterajších 100 eur na sumu 160 eur, ktorú je otec dieťaťa povinný platiť k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od 05.10.2016 s tým, že nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 05.10.2016 do 30.11.2016 pre mal. J. P. vo výške 12,26 eur je otec povinný splatiť spolu s prvým bežným výživným po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom, doručeným súdu dňa 05.10.2016, sa matka mal. dieťaťa domáhala, aby súd otcovi zvýšil vyživovaciu povinnosť z doterajších 100 eur mesačne na 200 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2016. Otec mal. dieťaťa s návrhom matky na zvýšenie výživného nesúhlasil. Predchádzajúca úprava vyživovacej povinnosti otca k mal. J. vyplýva z rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, č.k. 4P/25/2015-57 zo dňa 19.05.2015, právoplatného dňa 27.05.2015, ktorým bolo manželstvo rodičov mal. dieťaťa rozvedené a bola schválená dohoda rodičov, podľa ktorej bola mal. J. zverená na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť 100 eur mesačne. Mal. J. mala v čase posledného rozhodovania o výživnom XX rokov a navštevovala X. ročník základnej školy. Matka dieťaťa bola zamestnaná v spoločnosti R., v J. s príjmom 470 eur mesačne. Otec mal. dieťaťa bol aj v tom čase dobrovoľne nezamestnaný, uvažoval o práci na živnosť. Pracoval u svojho otca v stolárskej dielni, kde si brigádne privyrobil. Otec aj v čase posledného rozhodovania o výživnom žil v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi v rodinnom dome v P. C.. Súd prvej inštancie zistil, že došlo k zmene pomerov tak na strane mal. dieťaťa, ako i na strane rodičov. Matka je naďalej zamestnaná u rovnakého zamestnávateľa, s približne rovnakým príjmom. Otec mal. dieťaťa zasiela pravidelne výživné na dve deti - J. a D. v celkovej sume 200 eur mesačne. Matka zdokladovala svoje výdavky na mal. J., domácnosť a jednorazové výdavky maloletej v škole v sume 439,17 eur. Mal. J. je žiačkou X. ročníka strednej školy - M.. Matke vznikli na začiatku školského roka jednorazové výdavky na zaplatenie poplatkov za ZRPŠ - 40 eur, lyžiarsky výcvik 30 eur a zakúpenie učebníc na angličtinu a nemčinu v sume 58,40 eur. Okrem toho matke vzrástli výdavky na zakupovanie školských pomôcok a zošitov v sume cca 22,84 eur, cestovné do školy z J. do P. a naspäť v sume

40,80 eur, na vreckové vo výške 45 eur, z ktorého si maloletá hradí stravu, desiate a iné výdavky. Matke okrem týchto výdavkov vznikajú bežné výdavky na stravu, hygienické potreby, ošatenie, obuv, výdavky v súvislosti s bývaním - plyn, elektrina, voda, rozhlas a TV, komunálny odpad, dane, poisťky v celkovej výške 303,13 eur. Maloletá matka hradí kredit do mobilu v sume 10 eur mesačne, internet 15 eur a prispieva dcére aj na kultúrne a športové podujatia v sume 20 eur. Nepochybne vzrástli náklady na uspokojovanie potrieb mal. dieťaťa v súvislosti s výučbou na strednej škole mimo bydliska maloletej, ale aj záujmových a kultúrnych potrieb, ktoré sú pre dieťa v jej veku prirodzené. Na strane otca bolo zistené, že je naďalej vedený ako dobrovoľne nezamestnaný, pričom sám otec na pojednávaní uviedol, že pracuje len dvakrát do týždňa, ostatné dni je doma, pričom neprejavil záujem hľadať si aj inú prácu za účelom zvýšenia svojho príjmu. Otec mal. dieťaťa má dvakrát vyššie výdavky ako je jeho mesačný príjem, s úhradou týchto výdavkov mu podľa jeho vyjadrenia pomáha jeho priateľka. V mieste bydliska otca je umiestnený pútač na vykonávanie stolárskych prác, pričom otec tvrdil, že tieto práce nevykonáva a nevykonáva ich ani jeho otec, ktorý má pozastavenú živnosť. Ďalej z vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec vykonáva bezplatne práce na stavbe domu pre svoju priateľku namiesto toho, aby si hľadal primeranú platenú prácu. Za neprimerané považoval súd prvej inštancie deklarované výdavky otca na cestovné v sume 150 eur mesačne, pričom do práce dochádza dvakrát do týždňa a cestovný lístok stojí cca 1,50 eur, rovnako náklady na mobilný telefón vo výške 40 eur mesačne a za oblečenie 100 eur mesačne, čo je neprimeraná suma, vzhľadom na jeho mesačný príjem a tieto výdavky svedčia o vyššej životnej úrovni otca. Súd prvej inštancie tiež zistil, že otec mal. dieťaťa sa bez vážnejšieho dôvodu vzdal majetkového prospechu, keď bezodplatne daroval svojej priateľke pozemok na stavbu rodinného domu vo výmere 2.300 m². Pri určení výšky výživného súd bral do úvahy to, že otec okrem výživného mal. J. a mal. D. spolu vo výške 200 eur je schopný maloletým dobíjať kredity do mobilov a prispel matke aj finančnou hotovosťou 100 eur na zakúpenie potrieb spojených s nástupom na strednú školu, pričom je vhodnejšie, aby otec mal. dieťaťa voľné finančné prostriedky použil na pokrytie základných životných potrieb mal. dieťaťa a jeho vzdelávania na strednej škole. Súd prvej inštancie napokon prihliadol aj na to, že otec mal. dieťaťa je bez zdravotných ťažkostí a je v produktívnom veku, má isté schopnosti (v oblasti stolárstva a rezbárstva) a v tejto oblasti je schopný vykonávať prácu. Právne súd prvej inštancie zdôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 62 ods. 1 - 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1, ods. 3 Zákona o rodine.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec maloletej prostredníctvom svojej advokátky z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (neuviedol akú vadu). Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo napadnutý rozsudok zmeniť tak, že sa vyživovacia povinnosť otca zvýši na sumu 130 eur mesačne s účinnosťou od 05.10.2016. Uviedol, že už skôr určené výživné zohľadňuje zvýšené výdavky matky na výživu maloletej spojené s jej nástupom na strednú školu. Pôvodné výživné bolo určené na základe dohody rodičov, preto sa súd mal v tomto konaní zaoberať otázkou, či pôvodne určené výživné nepostačuje na výživu mal. J. aj po jej nástupe na strednú školu. Otec pracuje na dohodu, pretože takúto formu zamestnania mu jeho zamestnávateľ ponúkol. Pracuje ako majster odborného výcviku, preto nemožno uvažovať o postupe súdu podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, ako súd naznačil v odôvodnení rozhodnutia priamo na pojednávaní dňa 24.11.2016. Prieskum, ktorý si otec formou ponuky na internetovej stránke svojej priateľky robil za účelom zistenia dopytu na trhu, možno považovať za jeho opatrosť pred začatím podnikateľskej činnosti. Tých pár výrobkov, ktoré zatiaľ vyrobil, nepredal a nevystupuje ako podnikateľ, keďže podnikateľom nie je. Z vyjadrení matky vyplýva, že maloletá J. vyžaduje vyšší životný štandard, ktorý je v zjavnom nepomere k životnej úrovni otca a matky. Dôvodom na zmenu rozhodnutia sú nové okolnosti len v tom prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Od určenia posledného výživného uplynul jeden rok, nie je tu výrazná zmena vo veku J. a jedinou zmenou je zvýšenie nákladov na cestovné do P., ktoré vyčíslila matka maloletej na 40,80 eur mesačne. Zvýšenie výživného zo 100 eur na 160 eur je podľa názoru otca neprimerané, vzhľadom na jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Otec má za to, že primerané zvýšenie výživného by bolo na sumu 130 eur, s čím by súhlasil.

3. Matka maloletej v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že so sumou 130 eur, ktorú navrhuje otec, nesúhlasí a trvá na sume 160 eur, ktorú určil súd prvej inštancie. Otec maloletej J. nemá dlhodobý záujem o prácu, ktorou by získal väčší príjem, približne 6 rokov je vedený na úrade práce. Sám sa pred ňou vyjadril, že radšej bude robiť za menšiu mzdu a načierno si privyrobiť.

Ako jeho bývalá manželka vie, že drevorezbárske práce robil a predával aj v čase, keď boli manželmi a dlhodobo sa tým živí. On nepodniká, nakoľko podniká jeho priateľka a tá mu zabezpečuje zákazky. Vlastní pozemok vo výmere cca 2.300 m², stavia s priateľkou na tomto pozemku rodinný dom, vlastní osobný automobil, 4 lovecké zbrane, 1 pištoľ, každoročne chodí na dovolenky - letné k moru a zimné na lyžovačku do rakúskych Álp, na poľovačky domáce i zahraničné. Nie je pravda, že J. si vyžaduje vyšší životný štandard. Mesačné výdavky, ktoré boli predložené súdu, činia 429,19 eur, z toho otec platí len 100 eur, a to je všetko, čo pre dieťa robí.

4. Opatrovník maloletej sa k odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine).

7. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované ustanovenie § 78 Zákona o rodine vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane dieťaťa, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom jeho odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ďalších vyživovacích povinností.

8. Súd prvej inštancie v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami správne postupoval, keď zameral svoje dokazovanie na preukázanie toho, či na strane dieťaťa a jeho rodičov došlo k zmene pomerov, ktorá je dôvodom na zvýšenie výživného.

9. V danom prípade bola posledná úprava výživného vykonaná rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, č.k. 4P/25/2015-57, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.05.2015. Uvedený rozsudok podľa § 157 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku neobsahuje odôvodnenie, z obsahu spisu však vyplýva, že v čase posledného rozhodovania o výživnom maloletá navštevovala 8. ročník základnej školy. V súčasnosti je žiačkou X. ročníka strednej školy - M.. Zvýšenie výdavkov, ktoré bolo spojené s prechodom na strednú školu, nespočíva len v cestovnom (40,80 eur mesačne), ako v odvolaní uviedol otec maloletej, ale aj vo vyšších nákladoch na učebnice a školské aktivity (školské potreby a zošity 22,84 eur mesačne, jednorazové výdavky na učebnice angličtiny a nemčiny 58,40 eur, kalkulačka 19,99 eur, ZRPŠ 40 eur, lyžiarsky výcvik 30 eur) a na kultúrne aktivity, ktoré súvisia s pobytom v študentskom kolektíve (sporenie na stužkovú po 7 eur mesačne).

10. Nemožno súhlasiť s tvrdením otca maloletej, že súd prvej inštancie sa v tomto konaní nezaoberal otázkou, či pôvodne určené výživné nepostačuje na výživu mal. J. aj po jej nástupe na strednú školu. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd z matkou vyčíslených nákladov nebral do úvahy kúpu mobilného telefónu za 679 eur, čo označil za neprimeraný výdavok, ostatné výdavky, tak ako ich vyčíslila matka, však neboli spochybnené ani otcom (mesačné náklady: školské potreby 12,84 eur, stužková 7 eur, cestovné 40,80 eur, vreckové 45 eur, strava 165,90 eur, dobitie kreditu na mobil 10 eur, školské potreby - zošity 10 eur, hygienické potreby 15 eur, odev a obuv 30 eur, internet 15 eur, kultúra a športové vyžitie 20 eur; jednorazové výdavky v škole: ZRPŠ 40 eur, cudzojazyčné učebnice 58,40 eur, lyžiarsky výcvik 30 eur; náklady na bývanie (5 osôb): plyn 186 eur, voda 48,74 eur, elektrina 40 eur, rozhlas a TV 2,32 eur + 2,60 eur, komunálny odpad 10,37 eur, domová daň 2,93 eur, poisťka na dom 10,17 eur, hygienické prostriedky 15 eur, údržba domu 20 eur, spolu 338,13 eur: 5 členov domácnosti = 67,63 eur). Po rozpočítaní jednorazových výdavkov v škole na celý rok (čo je približne 10 eur mesačne) to predstavuje mesačné náklady vo výške približne 400 eur bez vreckového. Keďže súd

je povinný pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará, výživné otca vo výške 160 eur mesačne považuje aj odvolací súd za primerané potrebám maloletej J..

11. Okrem vyššie uvedenej zmeny pomerov na strane dieťaťa však súd prvej inštancie správne konštatoval zmenu pomerov aj na strane otca. Súd prvej inštancie na pomery otca neaplikoval ustanovenie § 63 ods. 1 Zákona o rodine, ako uviedol otec v odvolaní (odvolací súd nepovažoval za potrebné skúmať, či súd prvej inštancie v ústnom odôvodnení rozsudku priamo na pojednávaní uviedol aj toto ustanovenie), ale ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého súd prihliadne aj na to, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. V danom prípade súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním (okrem iného aj z výsluchu samotného otca na pojednávaní) zistil, že otec v čase, keď sa začalo toto súdne konanie (v októbri 2016) daroval svojej priateľke pozemok, ktorý bol v jeho vlastníctve, o celkovej výmere 2.300 m², pričom mu bolo zrejmé, že ide o pozemok určený na stavbu (teda nie ornú pôdu) v Obci P. C. (ihneď po prevode pozemku bolo vydané stavebné povolenie). Aj bez toho, aby na to bolo potrebné presne (napr. znaleckým dokazovaním) určiť hodnotu tohto pozemku, je možné konštatovať, že otec maloletej sa tak bez vážneho dôvodu vzdal majetkového prospechu, ktorý mohol nadobudnúť predajom tohto pozemku za trhovú cenu. Súd prvej inštancie správne právne posúdil vec, keď prihliadol aj na túto skutočnosť.

12. Z vyššie uvedených dôvodov a s prihliadnutím na osobnú starostlivosť matky o mal. J. odvolací súd považoval za primerané výživné vo výške 160 eur mesačne, čo zodpovedá odôvodneným potrebám dieťaťa, ako aj možnostiam oboch rodičov.

13. Pokiaľ ide o dátum, od ktorého je otec povinný platiť zvýšené výživné a o nedoplatok na výživnom, aj v tejto časti súd prvej inštancie rozhodol správne, keď stanovil začiatok platnosti zvýšeného výživného od 05.10.2016, teda odo dňa podania návrhu na zvýšenie výživného na súde a správne tiež vypočítal výšku zameškaného výživného za obdobie od 05.10.2016 do 30.11.2016 (t. j. 1 mesiac a 27 dní, čo pri doplatku 60 eur mesačne predstavuje spolu 112,26 eur, z dokazovania však vyplynulo, že otec maloletej zaplatil pri jej nástupe na strednú školu 100 eur nad rámec pôvodne určeného výživného, preto ho súd prvej inštancie zaviazal doplatiť len 12,26 eur).

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, keďže žiaden z účastníkov konania o ich náhradu nežiadal (§ 57 CMP).

16. Toto rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolaťel domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch

a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, príkazom pohľadávky z účtu v banke, príkazom iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.